✦ בְּסִימָן טוֹב וּבְמַזָּל טוֹב ✦

סדר ברית מילה

נוסח ספרדי

כסא אליהו

הסנדק יושב על הכסא, ומניח המוהל על ברכיו את התינוק, ואומר המוהל:

זֶה כִּסֵּא שֶׁל אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא זָכוּר לְטוֹב, מַלְאַךְ הַבְּרִית, שֶׂיְּגֻלֶּה בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. וּבָרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יְיָ׃

ומשוררים פיוט זה:

בְּרוּכִים אַתֶּם קְהַל אֱמוּנַי, וּבָרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יְיָ׃
יֶלֶד הַיָּלָד יִהְיֶה בְּסִימָן טוֹב, יִגְדַּל וְיִהְיֶה כְּמוֹ גַן רָטֹב. יַעֲלֶה וְיַצְלִיחַ וְיִנָּצֵל מִקָּטוֹב, אָמֵן כֵּן יַעֲשֶׂה יְיָ.
בְּרוּכִים אַתֶּם קְהַל אֱמוּנַי, וּבָרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יְיָ׃
הַיֶּלֶד הַזֶּה יִזְכֶּה לְמִילָתוֹ, אָבִיו וְאִמּוֹ יִרְאוּ חֻפָּתוֹ. הַמַּלְאָךְ הַגּוֹאֵל יְבָרֵךְ אוֹתוֹ, יִזְכֶּה לַחֲזוֹת בְּנֹעַם יְיָ.
בְּרוּכִים אַתֶּם קְהַל אֱמוּנַי, וּבָרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יְיָ׃

לקראת המילה

האב נוטל את התינוק בידיו, ואומר המוהל:

שָׂשׂ אָנֹכִי עַל אִמְרָתֶךָ כְּמוֹצֵא שָׁלָל רָב: זְבָחִי אֱלֹהִים רוּחַ נִשְׁבָּרָה, לֵב נִשְׁבָּר וְנִדְכֶּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה: הֵיטִיבָה בִרְצוֹנְךָ אֶת צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלָיִם: אָז תַּחְפֹּץ זִבְחֵי צֶדֶק עוֹלָה וְכָלִיל, אָז יַעֲלוּ עַל מִזְבַּחֲךָ פָּרִים:

ואומר אבי הבן פסוק זה (זוה"ק לך לך, צד ע"ב):

אַשְׁרֵי תִּבְחַר וּתְקָרֵב יִשְׁכֹּן חַצֵּרֶיךָ, נִשְׂבְּעָה בְּטוּב בֵּיתֶךָ, קְדֹשׁ הֵיכָלֶךָ:

אין מנהגנו לומר פסוקים אלו, ובארץ ישראל יש שהתחילו לאומרם:

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יְיָ אֱלֹהֵינוּ, יְיָ אֶחָד:
יְיָ מֶלֶךְ, יְיָ מָלָךְ, יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: (פעמיים)
אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא, אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא:
אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָּא, אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָּא:

המילה וברכות האב

הסנדק מניח את הילד על ברכיו.

המוהל מברך ברכת 'על המילה' קודם החיתוך, והמנהג הקדום שמברך ברכה זו לאחר החיתוך ולפני הפריעה (תשב"ץ ח"ב, רעז; עטרת שלמה יז, ט בשם הגר"ש משאש והגר"ד עובדיה).

אומר המוהל: בִּרְשׁוּת מוֹרַי וְרַבּוֹתַי. ועונים הקהל: בִּרְשׁוּת שְׁמִים.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל הַמִּילָה: **וכשאבי הבן מל, יאמר:** לָמוּל אֶת הַבֵּן׃

בין המילה לפריעה מברך אבי הבן שתי ברכות אלו (שו"ע יו"ד רסה, א; שמש ומגן ח"ב יו"ד, כה):

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַכְנִיסוֹ בִּבְרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ׃
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהֶחֱיָנוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה׃

בשעת הברית אין מנהגנו לומר י"ג מידות, אלא מנצלים זמן זה להתפלל על עצמו ועל משפחתו לישועה, בזכות אליהו הנביא מלאך הברית (משלחן אבותינו ד, נ).

ברכת הכוס וקריאת השם

נוטל המקדש את הכוס בידיו ופותח בנעימה חגיגית:

כְּשֵׁם שֶׁהִכְנַסְתּוֹ לַבְּרִית, כֵּן תַּכְנִיסֵהוּ לַתּוֹרָה וְלַמִּצְוֹת וּלְחֻפָּה וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים׃

סַבְרִי מָרָנָן. **ועונים:** לְחַיִּים.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן׃

נוהגים לברך על הדס או על בשמים (שו"ע רסה, א):

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא עֲצֵי (עִשְׂבֵי) (מִינֵי) בְּשָׂמִים׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדַּשׁ יְדִיד מִבֶּטֶן, וְחֹק בִּשְׂאֵרוֹ שָׂם, וְצֶאֱצָאָיו חָתַם בְּאוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ. עַל כֵּן בִּשְׂכַר זוֹ, אֵל חַי חֶלְקֵנוּ צוּרֵנוּ צַוֵּה **(ויש גורסים: צַוֵּה)** לְהַצִּיל יְדִידוּת זֶרַע קֹדֶשׁ שְׁאֵרֵנוּ מִשַּׁחַת, לְמַעַן בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר שָׂם בִּבְשָׂרֵנוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, כּוֹרֵת הַבְּרִית׃

המברך אינו טועם כאן מן היין, עד 'הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב' (שמש ומגן ח"ב נח, ז):

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, קַיֵּם אֶת הַיֶּלֶד הַזֶּה לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ, וְיִקָּרֵא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל **(פלוני בן פלוני)** . יִשְׂמַח הָאִישׁ בְּיוֹצֵא חֲלָצָיו, וְתָגֵל הָאִשָּׁה בִּפְרִי בִטְנָהּ, כָּאָמוּר: יִשְׂמַח־אָבִיךָ וְאִמֶּךָ, וְתָגֵל יוֹלַדְתֶּךָ: וְנֶאֱמַר: וָאֶעֱבֹר עָלַיִךְ וָאֶרְאֵךְ מִתְבּוֹסֶסֶת בְּדָמַיִךְ, וָאֹמַר לָךְ בְּדָמַיִךְ חֲיִי, וָאֹמַר לָךְ בְּדָמַיִךְ חֲיִי: וְנֶאֱמַר: זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ, דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר: אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־אַבְרָהָם, וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׂחָק: וַיַּעֲמִידֶהָ לְיַעֲקֹב לְחֹק, לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:

יטעם המקדש מן היין וימשיך לומר:

(פלוני בן פלוני) זֶה הַקָּטָן אֱלֹהִים יְגַדְּלֵהוּ. כְּשֵׁם שֶׁנִּכְנַס לַבְּרִית כָּךְ יִכָּנֵס לַתּוֹרָה וְלַמִּצְוֹת וְלַחֻפָּה וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְכֵן יְהִי רָצוֹן וְנֹאמַר אָמֵן׃

ונוהגים לומר מזמור זה:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת, אַשְׁרֵי כָּל־יְרֵא יְיָ הַהֹלֵךְ בִּדְרָכָיו: יְגִיעַ כַּפֶּיךָ כִּי תֹאכֵל, אַשְׁרֶיךָ וְטוֹב לָךְ: אֶשְׁתְּךָ כְּגֶפֶן פֹּרִיָה בְּיַרְכְתֵי בֵיתֶךָ, בָּנֶיךָ כִּשְׁתִלֵי זֵיתִים סָבִיב לְשֻׁלְחָנֶךָ: הִנֵּה כִי־כֵן יְבֹרַךְ גָּבֶר יְרֵא יְיָ: יְבָרֶכְךָ יְיָ מִצִּיּוֹן, וּרְאֵה בְטוּב יְרוּשָׁלָם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ: וּרְאֵה־בָנִים לְבָנֶיךָ, שָׁלוֹם עַל־יִשְׂרָאֵל:

✦ ואומרים קדיש יהא שלמא ✦

וכל הקהל שרים:

סִימָן טוֹב וּמַזָּל טוֹב, סִימָן טוֹב וּמַזָּל טוֹב, יְהֵא לָנוּ (ב״פ)
יְהֵא לָנוּ, יְהֵא לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל (ב״פ)
דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חַי וְקַיָּם (ב״פ)